

aviat. Ha tornat a ser útil, a servir, i ho ha fet recollint a tall de *hobby* el vocabulari específic de les comarques gironines, és a dir, aquelles paraules emprades avui dia o que ho eren fa alguns anys i que no són documentades en el Diccionari Fabra o que hi figuren, en tot cas, amb un significat diferent. Casellas havia aplegat encara una bona garba de cançons, refranys, poemes, tradicions i altres materials que formarien més aviat un volum de temàtica folklòrica i que, amb bon encert, el seu fill David Casellas Gispert ha separat i deixat per a una altra ocasió. Així, doncs, l'obra final respon a la tasca entusiasta, benedictina i seriosa del pare, i a la intervenció rigorosa, depuradora i definitiva del fill, una col·laboració conjunta ja iniciada en vida del primer, de cara a aquesta obra mateixa i de cara a altres aportacions puntuals com ara els articles «Apunts de llenguatge» publicats a *El Punt* els anys 1988-89. El treball, estructurat en forma de diccionari, explica el significat de cada paraula o frase feta, esmenta la població o comarca on s'ha documentat i, si fa al cas, l'obra d'on s'ha recollit, aclareix conceptes amb exemples adients i, encara, a vegades, hi afegeix altres observacions complementàries ben útils. És evident que, ara que pretenem recuperar la nostra persona-

litat col·lectiva, tenir reunides les paraules que defineixen més concretament l'àmbit gironí –i, per tant, la manera d'expressar el pensament de la gent– és una feina positiva. És una forma de fer allò que deia el poeta: salvar els mots. I salvant els mots, contribuïm a la salvació del poble. Això és el que han fet amb encert els Casellas, pare i fill. Només hem de lamentar que l'edició no hagi pogut arribar a mans de l'antic professor de llengua de la Normal abans de la seva mort. D'alguna forma, però, en veurà el fruit. Ell i el seu fill, en lliurar-lo, poden repetir, complaguts: «Servidors!».

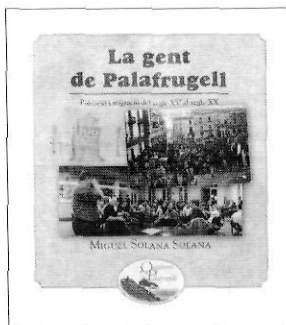
Joan Domènech Moner

Un retrat de la vida d'un poble

SOLANA SOLANA, Miquel.
La gent de Palafrugell, Població i migració del segle XV al segle XX.
Quaderns de Palafrugell, núm. 12.
Ajuntament de Palafrugell i Diputació de Girona, 2003. 124 p.

Dones i homes, d'ahir i d'avui, de totes les generacions i de totes les procedències són els protagonistes d'aquest nou volum de la col·lecció Quaderns de Palafrugell amb el títol tan adient de *La gent de Palafrugell*, simple i complet alhora. El llibre analitza els trets principals de l'evolució

de la població palafrugellenca i la seva relació amb les transformacions econòmiques i laborals.

L'estudi s'estén des de les dades més remotes de l'existència del «Palacio Frugelli» (any 988) fins al present. No hi manquen les referències més antigues (fogatges i registres parroquials), però, de manera molt encertada, el gruix més important de l'estudi comença a partir del Cens de Floridablanca de 1787, el qual demostra, en el cas de Palafrugell, l'esclat –durant tot el segle XVIII– dels primers indicis de la industrialització, que es consolidà al segle XIX. Però en cap moment el llibre es converteix en un catàleg de dades demogràfiques impossibles de pair ni d'interpretar, parany en què solen caure altres estudis demogràfics locals. Sens dubte, l'excel·lent professionalitat de l'autor n'és la causa. Miquel Solana, format en geografia i història, en sociologia i en demografia, autor d'una tesi doctoral sobre la demografia baixempordanesa, sap exacta-

ment on situar el límit entre les fredes xifres demogràfiques, l'explicació històrica i l'anàlisi sociològica. A més, amb un redacció àgil i precisa, aconsegueix un relat interessant, virtut absolutament inusual en els llibres d'aquesta temàtica.

Un dels mèrits de l'estudi és que a la pàgina 40 s'arriba al segle XX, i a partir d'aquí l'autor pot esplaïar-se en la història recent de la població palafrugellenca, enriquida amb un petit nombre d'històries de vides molt diverses, de persones ben conegudes, que aconsegueixen, encara més, augmentar l'interès de l'obra. A més, contínuament hi trobem descrits els contextos comarcal i nacional, fruit de la completíssima preparació de Solana, així com de la seva investigació doctoral. Per tant, mai és possible perdre's en la història ni en un localisme descontextualitzat, perills també presents en altres estudis demogràfics semblants.

Del segle XX, l'autor n'ha triat diferents moments, cadascun dels quals ens ofereix un retrat del Palafrugell de l'època. El primer és el cens de 1910, època de màxima esplendor de la indústria surera; a d'altres s'hi fa referència a través del text o de quadres il·lustratius i específics: la Primera Guerra Mundial, el primer turisme dels anys 30, la Guerra Civil, el *boom* demogràfic dels anys 60. Aquest darrer

DDAA. *La innovació docent a la Universitat de Girona: presentació de projectes d'innovació docent*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 223 p.

DDAA. *Memòria 1997-2001. Institut de Química Computacional*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 145 p.

DEMESTRE, Montserrat. *Impacte de l'arrossegament sobre les comunitats de fons*. Girona/Palamós: Universitat de Girona/Museu de la Pesca, 2003. 19 p.

ESCURA I DALMAU, Xavier. *Els mites de Muret i Montsegur*. Barcelona: Dalmau, 2003. 96 p.

GRANELL I NOGUÉ, Glòria. *Prudenci Bertrana: els primers passos de l'artista. Disset narracions inèdites*. Girona: Ajuntament, 2003. 255 p.

Guia del cap de Creus. Barcelona: Triangle Postals, 2003. 108 p.

IJZERMAN, Adriaan P. [editor]. *Inverse agonism: proceedings of the Esteve Foundation Symposium X*. Amsterdam/Londres: Excerpta Medica, 2003. 266 p.

LEONART, Jordi. *El lluc*. Girona/Palamós: Universitat de Girona/Museu de la Pesca, 2003. 23 p.

LLIMARGAS, Marc. *Gaudi, el maestro de la luz*. Madrid/Girona: Dirección General de Relaciones Culturales y Científicas/ Caixa de Girona, 2003. 48 p.

Los 40 mejores rincones de la Costa Brava en automóvil. Barcelona: RACC/Península, 2003. 189 p.

Los 40 mejores rincones del Montseny en automóvil. Barcelona: RACC/Península, 2003. 191 p.

MALLARACH, Josep M. *La Introducció de l'avaluació estratègica en l'ordenació territorial: reptes i experiències*. Girona: Universitat de Girona, 2003. 151 p.

MALLOL, Sandra. *La selectivitat dels arts d'arrossegament*. Girona/Palamós: Universitat de Girona/Museu de la Pesca, 2003. 18 p.

inclou extenses i merescudes explicacions sobre dues poblacions andaluses: Campillos i Pozo Alcón.

En el darrer capítol, el present —sempre el més difícil de tractar—, redescobrim l'atracció que Palafrugell exerceix sobre nous habitants, des dels fluxos poblacionals més propers, provinents de la comarca, passant per l'arribada de gent de la ciutat de Barcelona, fins a la immigració estrangera: l'europea (jubilat, petits empresaris, assalariats, «artistes», majoritàriament en relació amb el turisme) i la de la resta del món, el principal representant de la qual és el col·lectiu marroquí. Aquestes darreres tendències poblacionals són, segurament, les que queden menys detallades en l'estudi, justament en el nivell que els correspon segons els objectius inicials. Precisament, doncs, aquests darrers fulls tenen el mèrit d'obrir-nos les portes, d'encoratjar a escriure el que podria ser un altre Quadern sobre més històries migratòries del Palafrugell d'avui.

En definitiva, un treball correctíssim i imprescindible que ha d'esdevenir un model per a aquest tipus d'estudis i que s'afegeix a la valuosa i constant col·lecció promoguda des de l'Arxiu Municipal de Palafrugell.

Rosa M. Medir

Cap a una societat intercultural

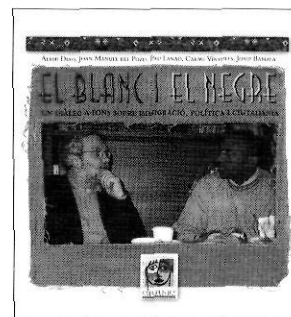
DIAO, A.; DEL POZO, J.M.; LANAO, P.; VINYOLÉS, C.; BÀMALA, J.

El blanc i el negre. Un diàleg a fons sobre immigració, política i ciutadania.

Ed. GRAMC. Girona, 2003.

Aquest no és un llibre més entre els que darrerament es publiquen sobre la immigració i els reptes socials i culturals que té plantejats la humanitat avui. Fins ara s'han editat pocs textos, en la nostra llengua, que recullin amb tanta sensibilitat qüestions tan candents com les que ja s'entreuen des que el llibre és a les mans. Aquesta publicació és un bon exemple de la necessitat de diàleg entre la societat de recepció i la d'immigració, perquè mostra que la comunicació és una eina essencial per construir una societat intercultural.

El contingut es divideix en dues grans parts que mostren un equilibri poc usual en publicacions que abracen qüestions tan diverses i complexes. La clau d'aquest equilibri rau en la senzillesa i en la pedagogia amb què s'exposen els temes. Aquesta obra mostra als lectors la sensibilitat dels seus autors i editors, i és una expressió més de la tasca de defensa que fan dels drets humans per a tothom i a tot arreu, delatant les desigualtats que avui viu el planeta Terra. Però aquest llibre no solament denuncia; també

proposa unes bases per construir una alternativa que reculli les expressions polítiques, socials i culturals que aporta la diversitat cultural, no com a fet abstracte, sinó com a realitat que és. La idea que transmet *El blanc i el negre* és que el diàleg entre les cultures ens ofereix la possibilitat d'enderrocar els blindatges culturals que dificulten la creació d'un model de ciutadania fonamentat en la dignitat i la personalitat de tot ésser humà, i no en l'exclusió i opressió dels altres diferents.

A la primera part es recull un diàleg que reflecteix, tal com s'expressa a la presentació del llibre, «tant l'ètica de la denúncia com la de l'aprenentatge». És una conversa que entra de ple, amb profunditat i humanitat, en els reptes que planteja una societat globalitzada per un codi ètic que cada cop genera més desigualtats i incomprensió. El contingut dels primers capítols gira entorn d'onze temes que tenen com a denominador comú la construcció de les bases per tal d'aconseguir la convivència, tant als països